

RAAD OP DE BRES VOOR KLIMAAT!

STARTSYMPOSIUM GEMEENTELIJK KLIMAATPLAN

wanneer: dinsdag 11 september

tijd: 19.00

plaats: raadzaal stadhuis

PRESENTATIE KADERNOTITIE KLIMAAT

EEN GOED KLIMAAT VOOR VERANDERING

RAADSWERK GROEP GEMEENTERAAD NIJMEGEN

ANNEKE ARZBACH (PVDA)

PATRICK HULISELAN (VVD)

MATTHIAS VAN HUNNIK (SP)

HENNIE ROORDA (GROENLINKS)

FRANS VAN DER WAL/CHANTAL TEUNISSEN (CDA)

DOEL

- In samenspraak met burgers, bedrijven, organisaties en (maatschappelijke) instellingen te komen tot een kadernotitie klimaat.
- Met daarin heldere kaders, ambities en voorstellen voor een vernieuwd en ambitieus klimaatbeleid
- Deze notitie verder te laten uitwerken door het College van B&W in een nieuw klimaatplan.

AANPAK: DE 3 B's

BEBOUWDE OMGEVING

- Workshop duurzaam bouwen
- Interviews met projectontwikkelaars,
- Architecten, beleidsambtenaren en wethouders

BURGERS

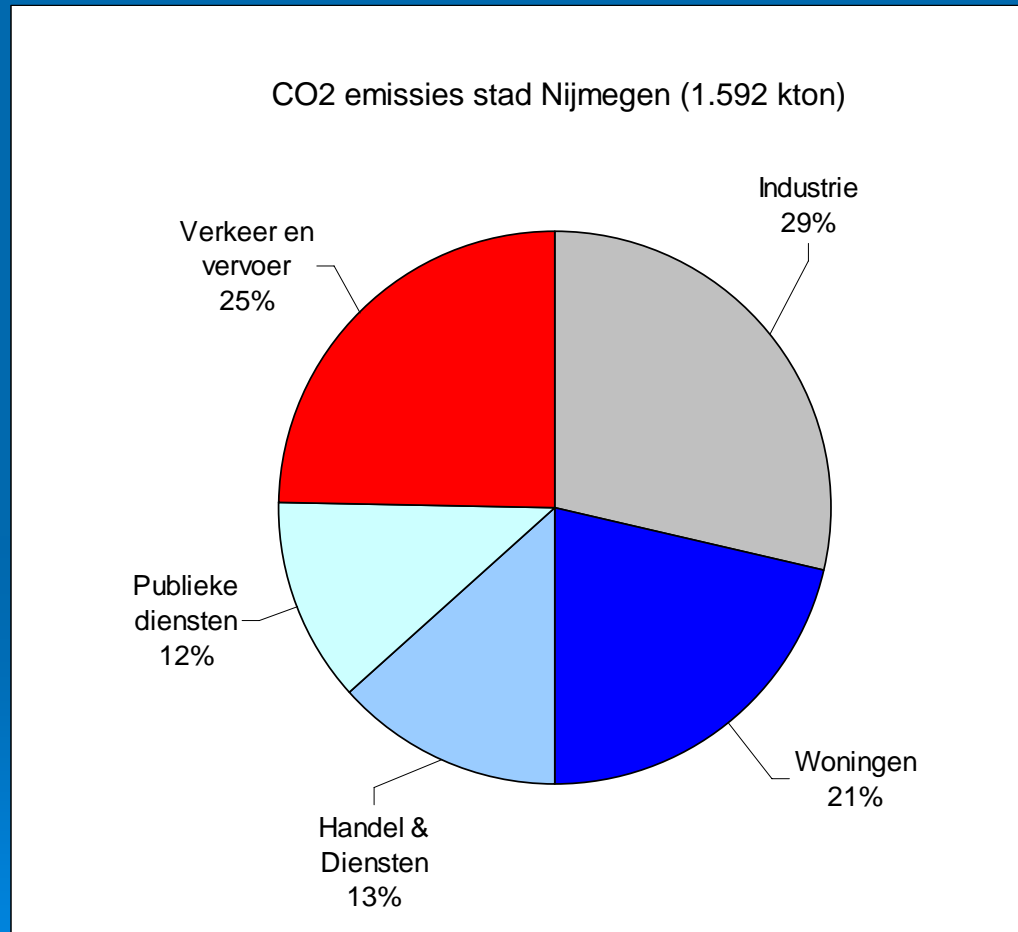
- Gratis energieadvies aan huis
- Jongerenproject NMES-HBJD? & Klimaatbri
- Interviews met ma. organisaties ed.

BEDRIJVEN

- Enquete binnenstadondernemers
- Interviews afzonderlijke bedrijven
- Interview ambtenaren

Huidige stand van zaken

ENERGETICA IS UITGANGSPUNT

- Stap 1. Beperk de energievraag
- Stap 2. Gebruik duurzame energiebronnen
- Stap 3. Gebruik eindige energiebronnen efficiënt

- klimaatneutraliteit compleet maken door extra stap toe te voegen:

Stap 4. Compenseer resterende CO₂-emissies

- VOLGORDE STAPPEN:
 - Eerst zoveel mogelijk maatregelen uit stap 1 (duurzaamste maatregelen)
 - Kan dat niet meer op een verantwoorde manier, dan zoveel mogelijk maatregelen uit stap 2
 - Neem tenslotte maatregelen uit stap 3 (minst duurzame maatregelen)
 - Compenseer resterende CO₂-emissies door te investeren in duurzame projecten

AMBITIES

1. Voorkomen en verminderen van de uitstoot van broeikasgassen :

1. De gemeentelijke organisatie
2. Bedrijven
3. Burgers
4. De gebouwde omgeving
5. Mobiliteit
6. Energieproductie

2. Aanpassen aan de verwachte gevolgen van klimaatverandering.

Onderzoek loopt, college dient hierbij aan te sluiten

Gemeentelijke organisatie

DOELSTELLING

- Een CO2-neutrale gemeentelijke organisatie in 2015.
- In 2010 dient 40% van de gemeentelijke organisatie klimaatneutraal te zijn,
- om in 2032 voor de hele stad op 100% klimaatneutraliteit uit te komen.

ENERGIEBESPARING OPENBARE VERLICHTING

- Overgegaan op een energiezuinige manier van straatverlichting.
- College onderzoekt hoe binnen 10 jaar alle verlichting vervangen kan worden.

LICHT OP MAAT

- Overgaan op dynamische verlichting, (afh. Van weerscondities en verkeersintensiteit)

ZUINIGE VERKEERSLICHTEN.

CITYBURNING

- Bij het aanstralen van gebouwen zou bv. binnen 10 jaar overgegaan kunnen worden op een zuinige manier van verlichting.

NIEUW ENERGIEZUINIG LICHTPLAN in 2008

➤ **ENERGIEZUINIGHEID ALS BEHEERSVOORWAARDE**

- bij stedenbouwkundige plannen, dus ook bij verlichtingsplannen.

➤ **VERANTWOORD AANBESTEDEN & AANKOPEN**

- Bij alle aanbestedingen, concessieverleningen en inkopen stelt de gemeente milieu/klimaatvoorwaarden.
- Meer aandacht en promotie van streekproducten

➤ **DUURZAAM INKOPEN**

- Nijmegen streeft naar 100% duurzaam inkopen in 2010 en maakt daarbij zoveel mogelijk gebruik van streekproducten.

➤ **SCHOON WAGENPARK**

- In 2010 is de gemeente Nijmegen overgegaan op een schoon wagenpark.

GESCHEIDEN AFVAL

- Nijmegen blijft het gescheiden ophalen van gft-afval onverminderd voortzetten, met als doel om uit het gft-afval bio-energie te winnen.
- Onderzoek naar voortzetting van systeem van het gescheiden inzamelen en verwerking van luiers.

KLIMAATTOETS

- College ontwikkelt een klimaattoets waarin plannen en maatregelen getoetst worden op versterkte klimaatambities.

SCHOLEN & GEMEENTELIJKE GEBOUWEN

- Klimaatneutraliteit is streven bij nieuw te bouwen scholen en overheidsgebouwen.
- Voorstel om Nieuw Zwembad Oost als voorbeeldproject te laten dienen.

GROENE DAKEN EN MUREN

- College komt met een plan van aanpak voor groene daken

INTEGRALE KOSTPRIJSBEREKENING

- gebruik 'slimmere' financieringsconstructies maakt energiebewust bouwen rendabel.
- Het College werkt aanpassing van de begrotingsystematiek verder uit en komt met een raadsvoorstel.

GESUBSIDIEERDE INSTELLINGEN EN VERBONDEN PARTIJEN.

- Verplichtingen voor organisaties die subsidies van gemeente krijgen en voor verbonden partijen om alle mogelijke energiebesparingsmaatregelen inzichtelijk te maken.

KLIMAATNEUTRAAL VLIEGEN

- CO2 uitstoot door gevlogen kilometers van overheidspersoneel, worden gecompenseerd door te investeren in duurzame projecten.

DUURZAME EN KLIMAATBESTENDIGE BEDRIJVIGHEID

DOELSTELLING

- In 2020 heeft de Nijmeegse industrie een energiebesparing gerealiseerd van ten minste 20 procent, waarbij we streven naar het maximaal haalbare per individueel bedrijf.

STAP 1. STIMULEREN.

- Alle bedrijven EERST stimuleren energieplannen te maken

STAP 2. HANDHAVEN.

- Op basis van Wet Milieubeheer kunnen grotere bedrijven verplicht worden om energiemaatregelen met terugverdientijd van 5 jaar of minder uit te voeren.

STAP 3. CONVENANT GROTE BEDRIJVEN.

- Met daarin afspraken over energiebesparingsmaatregelen met een terugverdientermijn van 5 tot 10 jaar.
- gemeentelijke bedrijven sluiten zich aan bij dit convenant.

ENERGY AWARD`s

BEDRIJVENLOKET OOK VOOR DUURZAAM ONDERNEMEN

PLATFORM DUURZAAM ONDERNEMEN

- Win win situaties creëren, samenwerkingsverbanden opbouwen, van elkaar leren elkaar stimuleren ed.

DUURZAME BEDRIJVENTERREINEN

- Bij inrichting en herstructurering van bedrijfsterreinen zijn energiebesparing en duurzame energie richtinggevend (dus trias energetica).

AANTREKKEN DUURZAME BEDRIJVEN

3.3. ENERGIEZUINIGE HUIZEN & GEBOUWEN

DOELSTELLINGEN

NIEUWBOUW

- In 2020 zijn alle Nijmeegse nieuwbouwwoningen klimaatneutraal.
- De Rijksdoelstelling voor de EPC (huidige norm 0,8) gaat naar 0,6 in 2011, en 0,4 in 2015 en Energieneutraal in 2020.
- Ambitie werkgroep, nu al vrijwillig verdergaan naar EPC van 0,6 om 2009.
- in de Waalsprong en in de bestaande stad komen een aantal klimaatneutrale voorbeeldwijken.

BESTAANDE BOUW

- vanaf 2009 geldt dat alle op te waarderen woningen gestreefd wordt naar een label A, maar minimaal een label B gerealiseerd wordt.
- Hierover afspraken met corporaties, en over het aantal/percentage te e-noveren woningen

E-NOVATIEPROGRAMMA'S VOOR WONINGCORPORATIES

ACTIEVE VOORLICHTING DOOR WONINGCORPORATIES

- Actieve informatie naar huurders over energiebesparing
- Energieprijzen naast huurprijzen opnemen bij info. Voorziening (entree'

INTENSIVEREN VAN SAMENWERKING MET MARKTPARTIJEN

- Bv. Creëren gunstige financieringsvoorwaarden ed.

NIJMEGEN NEEMT OOK DEEL AAN WONEN ++

STEUNPUNT DUURZAAMBOUWEN

RAAD OP DE BRES VOOR KLIMAAT!

RONDETAfelGESPReK NIJMEEGSE ONDERNEMERS,
BEDRIJVEN EN DE RAADSWERKGRoEP KLIMAAT
wanneer: donderdag 18 oktober
tijd: 19.00 uur
plaats: stadhuis

RAAD OP DE BRES VOOR KLIMAAT!

WORKSHOP PASSIEF BOUWEN &
GESPREK RAADSWERKGRoEP KLIMAAT
wanneer: donderdag 4 oktober
tijd: 13.00 uur
plaats: McDos Stadion (Goffertstadion)

BURGERS

DOELSTELLING

- In 2020 is het energieverbruik van de Nijmeegse huishoudens teruggebracht met 50%, in 2032 streven naar klimaatneutraliteit.

GROEN OPZOOMEREN

- Ondersteunen burgerinitiatieven op gebied van energie en klimaat

KLIMAATKLOK

- bv. Op plein 44
- Telt het aantal dagen af dat Nijmegen klimaatneutraal is
- Weergave van actuele stand van de CO₂-reductie.

EVENEMENTEN

- De gemeente treedt met organisatoren in overleg over het duurzaam organiseren van evenementen.

MILIEUEDUCATIE

- Meer aandacht voor klimaatvraagstuk in curriculum.

3.5 SLIM GEBRUIK VAN MOBILITEIT

DOELSTELLING

In 2032 vindt 62% procent van de vervoersbewegingen plaats per voet, fiets of openbaar vervoer. Dit is gelijk aan het huidige percentage.

FIETSGEBRUIK BEVORDEREN

- Fietsenstallingen verbeteren en uitbreiden
- Fietsroutes uitbreiden
- Kwaliteit en veiligheid van fietspaden verbeteren

VOLWAARDIG OPENBAAR VERVOER

- Forse inzet op tram, `tram denken, tram doen`

SCHOON OPENBAAR VERVOER

- Vanaf 2010 alle bussen in Nijmegen moeten aardgas rijden en daarmee voldoen aan de EEV-norm,
- Opnemen in consessieverlening.

SCHONE TAXI'S

- In taxiconvenant komen afspraken over schone taxi's

STADSDISTRIBUTIE

wordt verder ondersteund en ingevoerd

VERVOERSMANAGEMENT

- Pilots vervoersmanagement worden indien geslaagd,
- stadsbreed ingevoerd

GEBRUIK DEELAUTO'S STIMULEREN

3.6 ENERGIEPRODUCTIE

DOELSTELLING

In 2020 is 20 procent van de energie afkomstig van duurzame energiebronnen, in 2032 streven naar 100% duurzame energie.

WINDENERGIE

- 5 windturbines bij Ressen verder tot uitvoering brengen.
- Onderzoek naar andere mogelijkheid van windturbines (langs de A73 of bij bedrijventerrein Bijsterhuizen).
- Stimuleren van urbane windturbines.
(Erasmusgebouw, 52-degrees, flats in Dukenburg, hoogbouw in het Waalfront

RESTWARMTE BENUTTEN

- Aansluiting van de belangrijke nieuwbouwprojecten Waalsprong (10.000 woningen) en het Waalfront (2.500 woningen) op restwarmte
- Realisatie gemeenschappelijke warmtenet Arnhem en Nijmegen.
- Bedrijfsgebouwen (ondermeer kanaalzone) ook zoveel mogelijk aansluiten op het warmtenet.

ZONNEENERGIE

- Profileren als stad waarin nu en in de toekomst zonnekracht benut wordt.
- Huidige en toekomstige initiatieven voor zonne-energie (bv. door het zonnekrachtteam) worden door de gemeente verder ondersteund en gefaciliteerd.

FINANCIEN

	2008	2009	2010	2011
Formatieplaatsen	€300.000 (3 fte)	€300.000 (3 fte)	€300.000 (3 fte)	€300.000 (3 fte)
BANS II	€100.000	€100.000	€100.000	€100.000
Perspectiefnota	€100.000	€200.000	€300.000	€300.000
Milieu budget (was MSF) *)	€140.000	€140.000	€140.000	€140.000
Totaal	€640.000	€740.000	€840.000	€840.000

Daarnaast extra financiering door subsidieaanvragen. (bv. Future Cities, Schoon en Zuinig, Meer met minder, PEGO, Life+, EFRO, Eurregged)

Indien noodzakelijk, wordt college verzocht om binnen de begroting te zoeken naar extra financiële middelen.